

Da li smo spremni da završimo naš posao

Mjesec se čini kao dovoljno dug period za kvalitetnu analizu i konačnu sintezu komentara, utisaka i stavova vezanih za tekst o crnogorskoj arhitektonskoj nagradi, koji je objavljen u prošlom broju Agore.

Da tema nije izuzetno značajna, ne bih svakako pisala o njoj, ali mislim da ima još konstruktivnih i društveno jako značajnih tema u vezi kojih nikako da izmamim komentare struke, barem. Tema koje se bave tretmanom javnih prostora i objekata u crnogorskim gradovima, ili opet, skoro prećutnih inicijativa za spasenje objekata čiji značaj nadmašuje plitke interese crnogorskog društva.

Kvalitetni dijalog

Možda zato što, između redova, suviše lako čitamo imena organizacija i pojedinaca koje u svojim rukama drže mogućnost konkretnih poteza u pravcu realizacije inicijative o osnivanju državne nagrade za arhitekturu. Ili se možda svi osećamo donekle odgovornim? U svakom slučaju, smatram da napredujemo kod glasne artikulacije stavova: suprotna mišljenja nijesu toliko strašna, hoćemo u da kažem da nijesu obavezno negativna, prije su okosnica kvalitetnog dijaloga i ne treba ih primiti k srcu.

Jedna od prvih reakcija, svakako jedina zvanična bila je od predsednika Inženjerske komore Crne Gore, gospodina Ljuba Dušanovog Stjepčevića a koji se otvorenim pismom obratio autoru teksta. Gospodin Stjepčević ističe da je Inženjerska komora prvi put u istoriji Crne Gore ustanovila nagradu za životno djelo, kao i godišnje nagrade koje se dodjeljuju arhitektama. Ove nagrade mogu početi i samo članovima Komore, čime Komora štiti njihove interese.

-Što to nije učinjeno na državnom nivou, i sami ste dobro primijetili jer nažalost nije u našoj moći. Dakle, u onom dijelu u kojem smo mogli, potrudili smo se da pružimo maksimalan doprinos inženjerskoj struci u cjelini i vjerujem da smo time stali u odbranu kvaliteta, te suptilno ukazali na ukupan značaj dobre arhitekture. Otvorili smo put, na određen način pokrenuli inicijativu. Jedino uz pomoć naših kolega, a ne kroz neutemeljenu kritiku, možemo pronaći i kanale za potencijalno buduće ostvarivanje Vašeg pozitivnog prijedloga - naglasio je, između ostalog, Stjepčević.

Pozitivni efekti

Branislav Gregović, arhitekta Studia Grad, napominje da bi identifikacija, promocija i podsticanje kvaliteta u oblasti arhitekture značilo emancipaciju, ne samo arhitekata.

-Ako govorimo o arhitekturi kao djelatnosti koja je, kao što reče Peter Zumthor, u "osobito tjelesnoj povezanosti sa životom", promovisanje kvaliteta u ovoj oblasti imalo bi višestruke pozitivne efekte. Nagrada za arhitekturu značila bi inspiraciju generacijama novih i starih stvaralaca, ali i konzumentima arhitekture u najširem smislu te riječi. Na crnogorskoj arhitektonskoj sceni, koja je po mnogo čemu još nedefinisana u vrenju i nastajanju, uspostavljanje ovakve nagrade istovremeno je težak i veoma ambiciozan zadatak. Zadatak koji će, budimo toga svjesni, biti u početku posebno izložen skretanjima u lokalne kompromise, kritikama, ocjenama, tumačenjima.

Povod za uspostavljanje ove nagrade trebalo bi da bude promocija kvaliteta u arhitekturi, a kvalitet mora ostati jedan i jedini vodič i putokaz, jedino načelo.

Iako danas na crnogorskoj arhitektonskoj sceni nije lako identifikovati autoritete ili institucije od respekta, ideje, a ako hoćete i želje, sposobne i voljne da se pozabave uspostavljanjem nagrade za arhitekturu, ulogu nosioca inicijative o ovom pitanju moguće je tražiti među arhitektima koji razmiju i osjećaju potrebu za uspostavljanjem profesionalnijeg i kvalitetnijeg konteksta za svoj rad.

Strategije razvoja

Nebojša Adžić, novoizabrani predsjednik Saveza arhitekata Crne Gore, skrenuo je pažnju da je, prije pokretanja inicijative za nagradu, potrebno ojačati rad strukovnih udruženja, kao nosilaca afirmacije profesije, naglašavajući da je Inženjerska komora Crne Gore dala značajan doprinos jačanju svijesti o važnosti arhitektonske profesije.

-Arhitekta u ovom trenutku nijesu osvojile medijski prostor Crne Gore onoliko koliko im to i pripada. Potrebno je oformiti salon arhitekture, kao mjesto okupljanja ne samo ideja i projekata već i mjesto susreta arhitekata. Arhitektura se ne može izdvajati iz konteksta, jer sve društvene promjene se najbolje odlikavaju kroz arhitekturu, što ukazuje na kompleksnost same profesije i njenu ozbiljnost. U nerazvijenim društvima svi su arhitekti i time se ponose. Adžić je naglasio da je malo kolega koji se bave istraživačkim radom u oblasti arhitektonske teorije i istorije arhitekture Crne Gore.

-Vidan je nedostatak strategije razvoja arhitekture u Crnoj Gori. Plašim se da nema ni svijesti o važnosti postojanja takve strategije. Ono što takođe nedostaje na našoj sceni su arhitektonski historičari i kritičari. Malo je kolega koji se bave istraživačkim radom u oblasti arhitektonske teorije i istorije arhitekture Crne Gore, što je velika kočnica za bilo kakav ozbiljniji razvoj profesije. Imam osjećaj da postoji i nedostatak poštovanja prema lokalnim arhitektama. U ovom trenutku, prevashodno nam trebaju nagrade za afirmaciju arhitekture na prostorima Crne Gore, gdje bih takvu jednu za ovu godinu dodijelio organizatorima prve konferencije "Dani Orisa" u Kotoru, održane u avgustu ove godine."

Afirmacija svih oblika arhitektonsko-urbanističkog stvaralaštva

Mr Slavica Stamatović -Vučković , sa Arhitektonskog fakulteta u Podgorici, istakla je da nagradu treba vezati za ime Ranka Radović a.

-Nije teško zaključiti da Crnoj Gori treba nagrada iz oblasti arhitekture i urbanizma, jer je naprosto nema, kao i da bi ta nagrada znatno pomogla u buđenju svijesti o značaju arhitekture i urbanizma u savremenom društvu, odnosno u podsjećanju da je naše postojanje prije svega prostorno, a prostor najvredniji resurs koji imamo. Profesor Ranko Radović je najpoznatije ime iz oblasti arhitekture i urbanizma sa naših prostora, što je velika sreća i čast za sve nas. Neupitno je da nagrada tog tipa treba da nosi njegovo ime. Specifičnost u radu profesora Radović a je u tome što se bavio arhitekturom i urbanizmom temeljno i višeslojno, široko i duboko, lokalno i internacionalno, kroz sve aspekte. Zato bi i nagrada koja bi nosila njegovo ime morala da afirmiše sve oblike arhitektonsko-urbanističkog stvaralaštva: od teorijsko-kritičkih tekstova, izložbi, radionica, preko naučnoistraživačkog rada do realizovanih arhitektonskih djela.

Slojeviti putevi Ranka Radović a simbol su svih aspekata nagrade

Teško je danas naći i ličnost koja bi bolje sažimala sve aspekte kvaliteta u arhitekturi od ličnosti čuvenog Ranka Radović a. "Slojeviti putevi Ranka Radović a", kako je to u svojoj knjizi 1995. napisao Miloš Jevtić , simbol su i svih aspekata potencijalne nagrade, svih kategorija koje bi nagrada mogla imati. Prisjetimo se, Ranko Radović je bio arhitekta, sa velikim A, bio je profesor posvećen nauci, bio je arhitekta sa više veoma promišljenih, cijenjenih i vanvremenskih realizacija, bio je autor osam knjiga iz oblasti arhitekture, ali i 29 televizijskih emisija u kojima je slavio prostor i arhitekturu. Ranko Radović bio je i ministar uređenja prostora i zaštite životne sredine u Vladi Crne Gore- kaže arhitekta Branislav Gregović .

Autor:

Ključne riječi: Inicijativa o osnivanju crnogorske nagrade za arhitekturu

Teme:

Društvo

Inicijativa o osnivanju crnogorske nagrade za arhitekturu

Da li smo spremni da završimo naš posao

Povod za uspostavljanje nagrade trebalo bi da bude promocija kvaliteta u arhitekturi. Kvalitet mora ostati jedan i jedini vodič i putokaz, jedino načelo

Piše
Dijana Vučinić

Mjesec se čini kao dovoljno dug period za kvalitetnu analizu i konačnu sintezu komentara, utisaka i stavova vezanih za tekst o crnogorskoj arhitektonskoj nagradi, koji je objavljen u prošlom broju Agore. Da tema nije izuzetno značajna, ne bih svakako pisala o njoj, ali mislim da ima još konstruktivnih i društveno jako značajnih tema u vezi kojih nikako da izmamim komentare struke, barem. Tema koje se bave tretmanom javnih prostora i objekata u crnogorskim gradovima, ili opet, skoro prećutnih inicijativa za spasenje objekata čiji značaj nadmašuje plitke interese crnogorskog društva.

Kvalitetni dijalog

Možda zato što, između redova, suviše lako čitamo imena organizacija i pojedinaca koje u svojim rukama drže mogućnost konkretnih poteza u pravcu realizacije inicijative o osnivanju državne nagrade za arhitekturu. Ili se možda svi osećamo donekle odgovornim? U svakom slučaju, smatram da napređujemo kod glasne artikulacije stavova: suprotna mišljenja nijesu toliko strašna, hoću da kažem da nijesu obavezno negativna, prije su okosnica kvalitetnog dijaloga i ne treba ih primati k srcu.

Jedna od prvih reakcija, svakako jedina zvanična bila je od predsjednika Inženjerske komore Crne Gore, gospodina Ljuba Dušanovog Stjepčevića koji se otvorenim pismom obratio autoru teksta. Gospodin Stjepčević ističe da je Inženjerska komora prvi put u istoriji Crne Gore ustanovila nagradu za životno djelo, kao i godišnje nagrade koje se dodjeljuju arhitektama. Ove nagrade mogu poći samo članovima Komore, čime Komora štiti njihove interese.

- Što to nije učinjeno na državnom nivou, i sami ste dobro primijetili - jer nažalost nije u našoj moći. Dakle, u onom dijelu u kojem smo mogli, potrudili smo se da pružimo maksimalan doprinos inženjerskoj struci u cjelini i vjerujem da

Vaterpolo bazen PVK „Jadran“, Studio Grad

Potrebno je oformiti salon arhitekture, kao mjesto okupljanja ne samo ideja i projekata već i mjesto susreta

smo time stali u odbranu kvaliteta, te suptilno ukazali na ukupan značaj dobre arhitekture. Otvorili smo put, na određen način pokrenuli inicijativu. Jedino uz pomoć naših kolega, a ne kroz neutemeljenu kritiku, možemo pronaći kanale za potencijalno buduće ostvarivanje Vašeg pozitivnog prijedloga - naglasio je, između ostalog, Stjepčević.

Pozitivni efekti

Branislav Gregović, arhitekta Studia Grad, napominje da bi identifikacija, promocija i podsticanje kvaliteta u oblasti arhitekture značilo emancipaciju, ne samo arhitekata.

- Ako govorimo o arhitekturi kao djelatnosti koja je, kao što reče Peter Zumthor, u „osobito tjelesnoj povezanosti sa životom“, promovisanje kvaliteta u ovoj oblasti imalo bi više-struke pozitivne efekte. Nagrada za arhitekturu značila bi inspiraciju generacijama novih i starih stvaralaca, ali i konzumentima arhitekture u najširem smislu te riječi. Na crnogorskoj arhitektonskoj sceni, koja je po mnogo čemu još nedefinisana u vrenju i nastajanju, uspostavljanje ovakve nagrade istovremeno je težak i veoma ambiciozan za-

Crnogorska umjetnička galerija „Miodrag Đurić“, Cetinje, Plan B

Afirmacija svih oblika arhitektonsko-urbanističkog stvaralaštva

Mr Slavica Stamatović -Vučković, sa Arhitektonskog fakulteta u Podgorici, istakla je da nagradu treba vezati za ime Ranka Radovića.

- Nije teško zaključiti da Crnoj Gori treba nagrada iz oblasti arhitekture i urbanizma, jer je naprosto nema, kao i da bi ta nagrada znatno pomogla u buđenju svijesti o značaju arhitekture i urbanizma u savremenom društvu, odnosno u podsjećanju da je naše postojanje prije svega prostorno, a prostor najvredniji resurs koji imamo. Profesor Ranko Radović je najpoznatije ime iz oblasti arhitekture i urbanizma sa naših prostora, što je velika sreća i čast za sve nas. Neupitno je da nagrada tog tipa treba da nosi njegovo ime. Specifičnost u radu profesora Radovića je u tome što se bavio arhitekturom i urbanizmom temeljno i višeslojno, široko i duboko, lokalno i internacionalno, kroz sve aspekte. Zato bi i nagrada koja bi nosila njegovo ime morala da afirmiše sve oblike arhitektonsko-urbanističkog stvaralaštva: od teorijsko-kritičkih tekstova, izložbi, radionica, preko naučnoistraživačkog rada do realizovanih arhitektonskih djela.

datak. Zadatak koji će, budimo toga svjesni, biti u početku posebno izložen skretanjima u lokalne kompromise, kritika, ocjenama, tumačenjima.

Povod za uspostavljanje ove nagrade trebalo bi da bude promocija kvaliteta u arhitekturi, a kvalitet mora ostati jedan i jedini vodič i putokaz,

Malo je kolege koji se bave istraživačkim radom u oblasti arhitektonske teorije i istorije arhitekture Crne Gore

jedino načelo.

Iako danas na crnogorskoj arhitektonskoj sceni nije lako identifikovati autoritete ili institucije od respekta, ideje, a ako hoćete i želje, sposobne i voljne da se pozabave uspostavljanjem nagrade za arhitekturu, ulogu nosioca inicijative o ovom pitanju moguće je tražiti među arhitektima koji razmiju i osjećaju potrebu za uspostavljanjem profesionalnijeg i kvalitetnijeg konteksta za svoj rad.

Strategija razvoja

Nebojša Adžić, novoizabrani predsjednik Saveza arhitekata Crne Gore, skrenuo je pažnju da je, prije pokretanja inicijative za nagradu, potrebno ojačati rad strukovnih udruženja, kao nosilaca afirmacije profesije, naglašavajući da je Inženjerska komora Crne Gore dala značajan doprinos jačanju svijesti o važnosti arhitektonske profesije.

- Arhitekta u ovom trenutku nijesu osvojile medijski prostor Crne Gore onoliko koliko im to i pripada. Potrebno je oformiti salon arhitekture, kao mjesto okupljanja ne samo ideja i projekata već i mjesto susreta arhitekata. Arhi-

Slojeviti putevi Ranka Radovića simbol su svih aspekata nagrade

Teško je danas naći ličnost koja bi bolje sažimala sve aspekte kvaliteta u arhitekturi od ličnosti čuvenog Ranka Radovića. „Slojeviti putevi Ranka Radovića“, kako je to u svojoj knjizi 1995. napisao Miloš Jevtić, simbol su i svih aspekata potencijalne nagrade, svih kategorija koje bi nagrada mogla imati. Prisjetimo se, Ranko Radović je bio arhitekta, sa velikim A, bio je profesor posvećen nauci, bio je arhitekta sa više veoma promišljenih, cijenjenih i vanvremenskih realizacija, bio je autor osam knjiga iz oblasti arhitekture, ali i 29 televizijskih emisija u kojima je slavio prostor i arhitekturu. Ranko Radović bio je i ministar uređenja prostora i zaštite životne sredine u Vladi Crne Gore- kaže arhitekta Branislav Gregović.

tektura se ne može izdvajati iz konteksta, jer sve društvene promjene se najbolje odslikavaju kroz arhitekturu, što ukazuje na kompleksnost same profesije i njenu ozbiljnost. U nerazvijenim društvima svi su arhitekti i time se ponose.

Adžić je naglasio da je malo kolega koji se bave istraživačkim radom u oblasti arhitektonske teorije i istorije arhitekture Crne Gore.

- Vidan je nedostatak strategije razvoja arhitekture u Crnoj Gori. Plašim se da nema ni svijesti o važnosti postojanja takve strategije. Ono što takođe nedostaje na našoj sceni su arhitektonski istoričari i kritičari. Malo je kolega koji se bave istraživačkim radom u oblasti arhitektonske teorije i istorije arhitekture Crne Gore, što je velika kočnica za bilo kakav ozbiljniji razvoj profesije. Imam osjećaj da postoji i nedostatak poštovanja prema lokalnim arhitektama. U ovom trenutku, prevashodno nam trebaju nagrade za afirmaciju arhitekture na prostorima Crne Gore, gdje bih takvu jednu za ovu godinu dodijelio organizatorima prve konferencije „Dani Orisa“ u Kotoru, održane u avgustu ove godine.”

Pobjeda

NOVINSKO, IZDAVAČKO I
GRAFIČKO AKCIONARSKO
DRUŠTVO

Agora

Adresa redakcije:
Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica

Izvršni direktor: **LAV LAJOVIĆ**
Odgovorni urednik: **SRĐAN KUSOVAC**
Urednica: **VERA GAVRILOVIĆ**
Grafički urednik: **IGOR LAKOVIĆ**

E-Mail: **agora@pobjeda.me**
Telefon: **(067) 220-888**
Štampa: **Pobjeda AD - Podgorica**
Časopis izlazi mjesečno
Sufinansijer je Ministarstvo kulture